

dosarul nr. 3ra-1214/18

prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău, judecător – Victor Sandu

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, jud. Anatolie Minciună, Viorica Mihaila, Sîrbu Victoria

Î N C H E I E R E

26 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecător
judecători

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Luiza Gafton,

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Penitenciarul nr. 13-Chișinău,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Ceban împotriva Penitenciarului nr. 13-Chișinău privind accesul la informație și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Victor Ceban, s-a casat hotărârea din 21 noiembrie 2016 a Judecătoria Centru, mun. Chișinău și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a admis parțial acțiunea,

c o n s t a t ă :

La 22 iulie 2016, Victor Ceban a depus cerere de chemare în judecată împotriva Penitenciarului nr. 13-Chișinău privind accesul la informație și repararea prejudiciului moral (f.d. 3-7).

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că aproximativ pe data de 16 - 17 martie 2016, în imediata apropiere de Judecătoria Centru mun. Chișinău, întâmplător s-a întâlnit cu juristul Penitenciarului nr. 13-Chișinău, Ciuvaga D., care verbal l-a întrebat când poate să se prezinte la penitenciar, pentru a-și ridica bunurile sale personale din depozitul penitenciarului, bunuri ce au fost ridicate din odaia nr. 2, etajul 2 al blocului administrativ al Penitenciarului nr. 13-Chișinău, unde reclamantului în anul 2009 a locuit cu familia.

Astfel, la 17 martie 2016, în conformitate cu Legea cu privire la acces la informație, reclamantul s-a adresat pârâtului cu o cerere, prin care a solicitat să-l informeze detaliat asupra următoarelor fapte: - unde se află la păstrare bunurile sale personale ridicate din odaia nr. 2 a căminului Penitenciarului nr. 13-Chișinău; - în ce condiții se păstrează bunurile sale personale; - ce acte au stat la baza spargerii ușii de la locuință (odaia nr. 2 cămin); - unde se află obiectele de preț ce aparțineau familiei sale (obiecte din aur, bani). Totodată a solicitat să-i fie eliberate toate actele, care au stat la baza spargerii ușii de la locuință.

Reclamantul a menționat că, la 20 aprilie 2016, prin poștă a primit plicul nr.NE800019, expediat la data de 15 aprilie 2016 ora 15:46, în care se afla scrisoarea nr.10/c - 40/16, prin care superficial a fost informat doar că bunurile s-au ridicat și

depozitat în depozitul penitenciarului, fără să fie informat detaliat conform punctelor solicitate în cererea din data de 17 martie 2016.

Nefiind de acord cu examinarea cererii sale, la 21 aprilie 2016 a expediat o cerere repetată, prin care a solicitat să fie informat în scris și detaliat asupra următoarelor fapte: - în ce condiții se păstrează bunurile sale personale; - unde se află obiectele de preț ce aparțineau familiei sale (obiecte din aur, bani); - să-i fie eliberată somația din 29 martie 2013, prin care a fost informat în scris despre necesitatea eliberării benevole a încăperii a presupusului birou nr. 2 din blocul administrativ, în realitate locuința unde locuia cu familia; - să-i fie eliberat ordinul DIP nr.202 din 21 august 2013 „Cu privire la măsurile de pregătire pentru perioada de toamnă-iarnă”; - să-i fie eliberat procesul-verbal în care sunt consemnate bunurile sale personale care au fost ridicate; - să-i fie eliberată scrisoarea din 19 noiembrie 2013 prin care, consideră că, a fost informat, în scris, să ridice bunurile din depozitul instituției.

Reclamantul a mai susținut că, la 08 iunie 2016, prin poștă a primit plicul nr. NE800019 expediat la data de 06 iunie 2016, ora 09:45, în care se afla scrisoarea nr.10/c - 60/16 din 02 iunie 2016, potrivit căreia din nou, superficial, a fost informat privitor la informația solicitată și a primit doar două anexe pe lângă cele șase solicitate, conform cererii înaintate.

Consideră că, prin acțiunile intenționate ale administrației Penitenciarului nr. 13-Chișinău a fost lipsit de dreptul legal la informație, reglementat și garantat de Constituția RM și Legea RM nr.982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație, astfel fiindu-i cauzat un prejudiciu moral.

Reclamantul a remarcat că, la scrisoarea din 17 martie 2016 înregistrată la 18 martie 2016 cu nr. C - 40/16, termenul a fost omis cu 6 zile lucrătoare, or, conform prevederilor legale, furnizorul de informație urma să-i expedieze informația la data de 08 aprilie 2016. La scrisoarea din 21 aprilie 2016, înregistrată la 22 aprilie 2016 cu nr. C - 60/16, termenul a fost omis cu 16 zile lucrătoare, răspunsul urmând să fie expediat nu mai târziu de data de 13 mai 2016.

Prin urmare, reclamantul a subliniat că, furnizorul de informație, în mod intenționat, nu i-a prezentat toate informațiile pe care le-a solicitat, încălcând în mod grav drepturile sale specificate expres în lege. Iar prin aceste omisiuni, a indicat că a simțit o tulburare psihică puternică exprimată prin retrăire față de soarta bunurilor sale, din ce motiv administrația nu dorește să-l informeze despre soarta bunurilor de preț cum ar fi banii, obiectele din aur ș.a.; retrăire față de condițiile în care se păstrează aceste bunuri personale, umiditatea și aerisire încăperii (depozitului) unde se păstrează bunurile; starea în care ele se află, deoarece el cunoaște bine Penitenciarul nr. 13-Chișinău și mai cunoaște că nici o încăpere (depozit) nu se bucură de condiții minim-necesare de păstrare a obiectelor; are sentimente puternice de frică că nu au fost documentate toate obiectele de preț, multe din ele fiind cadouri de la rude de la nunta sa, botezul copilului său, cu atât mai mult că administrația nu dorește să-l informeze și să-i elibereze copii de pe actele care au stat la baza spargerii ușii și ridicării obiectelor de preț ce-i aparțin lui și familiei sale; tulburarea puternică pentru faptul că în mod intenționat instituția de stat în care activează juriști, care conform obligațiilor funcționale urmează să respecte și să execute prevederile legislației în vigoare, încalcă prevederile Constituției RM, a Convenției Europene pentru Drepturile Omului, a Legii RM privind accesul la informație ș.a.

Referitor la suma de bani pe care o solicită a fi încasată pentru suferințele psihice create, reclamantul a remarcat că acestea nu au drept scop de îmbogățire, ci au drept scop de înlăturare a consecințelor negative ale acțiunilor ilegale, cauzate reclamantului de administrația Penitenciarului nr. 13-Chișinău.

Reclamantul a solicitat, obligarea pârâtului de a-l informa detaliat, potrivit cerințelor înaintate în cererile din 17 martie 2016 și 21 aprilie 2016, precum și încasarea de la pârât în beneficiul petiționarului suma de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 21 noiembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău acțiunea a fost respinsă ca fiind nefondată (f.d. 45, 54-59).

La 20 decembrie 2016, Victor Ceban a depus cerere de apel, solicitând casarea hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a acțiunii (f.d.47-53).

Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău, prin decizia din 11 mai 2017, a admis apelul declarat de Victor Ceban, a casat hotărârea din 21 noiembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău și a emis o nouă hotărâre, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Victor Ceban, a fost obligat Penitenciarul nr. 13-Chișinău să elibereze informația, potrivit cererii din 21 aprilie 2016. A fost încasat de la Penitenciarul nr. 13-Chișinău, în beneficiul lui Victor Ceban suma de 1500 lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest, pretenția lui Victor Ceban privind încasarea prejudiciului moral a fost respinsă (f.d.67-74).

La 20 iulie 2017, Penitenciarul nr. 13-Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei din 11 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea integrală a deciziei recurate, cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond (f.d.79-80).

Prin decizia din 08 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Penitenciarul nr. 13-Chișinău, a fost casată decizia din 11 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 99-103).

Prin decizia din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Victor Ceban, cu menținerea hotărârii din 21 noiembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău (f.d. 117, 118-123).

La 27 decembrie 2017, Penitenciarul nr. 13-Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei, cu remiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d.126-130).

Prin decizia din 28 martie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Penitenciarul nr. 13-Chișinău, a fost casată decizia din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cauza fiind restituită la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău (f.d.145-155).

Prin decizia din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Victor Ceban, s-a casat hotărârea din 21 noiembrie 2017 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău și pronunțată o nouă hotărâre (f.d. 168-177).

Instanța de apel a constatat că, Penitenciarul nr. 13-Chișinău, în calitatea de furnizor de informație urma să remită solicitantului Victor Ceban, informația și să elibereze actele solicitate, prin cererile din 17 martie 2016 și 21 aprilie 2016, în termenul stabilit de lege, fapt care nu a fost realizat de către furnizorul de informații,

prin urmare fiind constatat faptul că termenul de eliberare a informației solicitate a fost încălcat.

Subsecvent, în condițiile în care instanța de apel a constatat, că Penitenciarul nr.13, mun. Chișinău a refuzat neîntemeiat să soluționeze cererea lui Victor Ceban, acestuia fiindu-i cauzate suferințe psihice și sufletești, prin neacordarea în termen a informației solicitate, cerința lui Victor Ceban privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului de liber acces la informație, a fost admisă parțial.

La 19 iulie 2018, Penitenciarul nr. 13-Chișinău, în persoana directorului, comisarului principal al justiției, Igor Pîntea, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea deciziei din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău (f.d.182-185).

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat că consideră decizia din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău ca fiind neîntemeiată și pasibilă casării, în condițiile în care Penitenciarul nr. 13-Chișinău a furnizat toată informația solicitată de mai multe ori, cu respectarea prevederilor legale, însă recurentul nu a reacționat la informațiile expediate, invocând doar că nu este de acord cu răspunsurile primite.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din trei judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 13 august 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs depuse de Penitenciarul nr. 13-Chișinău.

Prin referința depusă la 20 august 2018, intimatul Victor Ceban a solicitat, în temeiul art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, recursul declarat de Penitenciarul nr. 13-Chișinău să fie considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de recurent în cererea de recurs, în baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. a¹) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin.(5).

În conformitate cu art. 429 alin. (4) și (5) Cod de procedură civilă, nu pot fi atacate cu recurs:

a) deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare care nu se supun niciunei căi de atac;

b) hotărârile în privința cărora apelul a fost retras în modul prevăzut la art. 374;

c) deciziile emise de instanța de apel, fără drept de recurs.

Nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art. 430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația,

în partea care se referă la înrăutățirea situației. O hotărâre susceptibilă de apel și de recurs poate fi atacată, în cadrul termenului de apel, direct cu recurs dacă părțile consimt expres în fața primei instanțe prin înscris autentic sau prin declarație verbală consemnată expres în procesul-verbal. În acest caz, recursul poate fi exercitat numai pentru încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material.

În speță, recursul este declarat împotriva deciziei din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, care poate fi atacată cu recurs și respectiv recursul depus de Penitenciarul nr. 13-Chișinău, nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul art. 433 lit. a¹) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a expediat, la 05 iunie 2018, în adresa părților copia deciziei din 23 mai 2018 (f.d. 179), fapt ce denotă că recursul declarat la 19 iulie 2018 este depus în interiorul termenului stabilit de lege.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

Recursul declarat de către Penitenciarul nr. 13-Chișinău, este semnat de directorul instituției, comisarului principal al justiției, Igor Pîntea, prin urmare, nu este incident cazului nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat o dată. În acest caz, Completul reține că temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este incident.

Având în vedere cele constatate *supra*, Completul conchide că recursul declarat de Penitenciarul nr. 13-Chișinău, nu pot fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate de art. 433 lit. a¹), b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII din Codul de procedură civilă are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, stabilite de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului. Asemenea rigori urmăresc scopul aplicării și al interpretării unitare a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea *Trevisanato v. Italia*, 15 septembrie 2016, paragraful 32).

Completul notează că în cererea de recurs, recurentul a invocat temei de declarare a recursului prevăzute la art. 432 alin. (2) lit. c) Cod de procedură civilă.

Totuși, din conținutul cererii de recurs rezultă că, în esență, Penitenciarul nr. 13-Chișinău, a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară, cu privire la care s-a pronunțat instanța de apel, iar invocarea pretinselor încălcări comise de către instanța de apel nefiind suficient de fundamentată.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din trei judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității constă în a se verifica dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, instanța de apel și prima instanță au examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și au apreciat corect probele administrate, hotărârile acestora fiind legale. Argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs se referă la fapte care au fost deja constatate de către instanțele inferioare și cu privire la care completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție nu se poate pronunța, acesta efectuând doar o analiză în drept. Mai mult, argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă și din aceste motive, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibil recursul.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Penitenciarul nr. 13-Chișinău se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Iulia Sîrcu

judecători

Galina Stratulat

Luiza Gafton